

Международен счетоводен стандарт (МСС) 29

Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1126/2008 на Комисията от 3 ноември 2008 година за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета (Текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1274/2008 на Комисията от 17 декември 2008 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 за приемане на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Международен счетоводен стандарт (МСС) 1 (текст от значение за ЕИП)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 70/2009 на комисията от 23 януари 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1126/2008 относно приемането на някои международни счетоводни стандарти в съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с Подобренията на международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) (текст от значение за ЕИП)

ЗАКОН за счетоводството (ЗСч) - § 1, § 2

Забележка:

* Като част от Подобренията на МСФО, издадени през май 2008 г., Бордът измени терминологията, използвана в МСС 29, за да бъде последователна с другите МСФО, както следва: а) "пазарна стойност" се изменя на "справедлива стойност" и б) "резултати от дейности" и "нетен доход" се изменя на "печалбата или загубата".

ОБХВАТ

1. Настоящият стандарт следва да се прилага към финансовите отчети, включително консолидираните финансови отчети, на всяко предприятие, чиято функционална валута е валута на свръхинфлационна икономика.
2. В една свръхинфлационна икономика отчитането на оперативните резултати и финансовото състояние в местната валута без извършване на преизчисление не е полезно. Парите губят покупателната си сила с такива темпове, че сравнението на сумите от сделки и други събития, които са настъпили в различно време, дори в рамките на един и същ счетоводен период, е подвеждащо.
3. Настоящият стандарт не определя абсолютен процент, при който се счита, че възниква свръхинфлация. Въпрос за преценка е кога става необходимо преизчисляването на финансовите отчети в съответствие с настоящия стандарт. За свръхинфлация свидетелстват, наред с други, следните характеристики на икономическата среда на една

страна:

- а) населението предпочита да държи състоянието си в непарични активи или в относително стабилна чуждестранна валута; притежаваните суми в местна валута незабавно се инвестират, за да запазят покупателната си сила;
- б) населението разглежда паричните суми не от гледна точка на местната валута, а от гледна точка на една относително стабилна чуждестранна валута; цените могат да се определят в тази валута;
- в) покупко-продажбите на кредит се извършват по цени, които компенсират очакваната загуба на покупателна сила през кредитния период дори ако периодът е кратък;
- г) лихвените проценти, заплатите и цените са обвързани към ценови индекс; и
- д) кумулативният процент на инфлация в течение на три години се приближава до или надхвърля 100 %.

4. За предпочитане е всички предприятия, които се отчитат във валутата на същата свръхинфлационна икономика, да прилагат настоящия стандарт от една и съща дата. Независимо от това настоящият стандарт се прилага към финансовите отчети на всяко предприятие от началото на отчетния период, през който то установи наличието на свръхинфлация в страната, в чиято валута се отчита.

ПРЕИЗЧИСЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

5. Цените се променят с течение на времето в резултат на различни специфични или общи политически, икономически и социални сили. Специфичните сили, като промени в търсенето и предлагането и технологични промени, могат да предизвикат значително повишаване или понижаване на отделните цени, независимо едни от други. Освен това общите сили могат да доведат до промени на общото равнище на цените, а следователно и на общата покупателна сила на парите.

6. Предприятия, които изготвят финансови отчети на база историческа стойност правят това без оглед както на промените в общото равнище на цените, така и на увеличението на определени цени на признати активи или пасиви. Изключение са онези активи и пасиви, които предприятието е длъжно или избира да оценява по справедлива стойност. Например имоти, машини и съоръжения могат да се преоценяват към справедлива стойност, а биологическите активи по принцип се изисква да се оценяват по справедлива стойност. Някои предприятия обаче представят финансови отчети, основани на подхода на текущата стойност, който отразява влиянията на промените в конкретните цени на притежаваните активи.

7. В свръхинфлационна икономика финансовите отчети, независимо от това дали се основават на историческата стойност, или на текущата стойност, са полезни само ако са изразени в мерни единици, валидни към датата на баланса. В резултат на това настоящият стандарт се прилага към финансовите отчети на предприятията, отчитащи се във валута на свръхинфлационна икономика. Не се разрешава представяне на изискваната в настоящия

стандарт информация като приложение към непреизчислените финансови отчети. Освен това не се насърчава отделно представяне на финансовите отчети преди преизчисляването.

8. Финансовите отчети на предприятие, което се отчита в паричната единица на свръхинфлационна икономика, независимо от това дали са основани на подхода на историческата стойност или на подхода на текущата стойност, се представят в мерните единици, които са валидни към края на отчетния период. Сравнителните данни за предходния период, изисквани от МСС 1 Представяне на финансови отчети (преработен 2007 г.) и всяка информация относно по-ранни периоди следва също да бъдат представени в мерни единици, валидни към края на отчетния период. С цел представяне на сравнителните стойности в друга валута на представяне, се прилагат параграфи 42, б) и 43 от МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове.

9. Печалбата или загубата от нетна парична позиция следва да се включи в приходите или разходите и да бъде оповестена отделно.

10. Преизчисляването на финансовите отчети в съответствие с настоящия стандарт изисква прилагане на определени процедури и преценки. Последователното прилагане на тези процедури и преценки в различните периоди е по-важно от свършената точност на получените суми, включени в преизчислените финансови отчети.

Финансови отчети, съставени по исторически стойности **Отчет за финансовото състояние**

11. Сумите в баланса, които все още не са изразени в мерни единици, валидни към датата на баланса, се преизчисляват чрез прилагането на общ ценови индекс.

12. Паричните позиции не се преизчисляват, тъй като те вече са изразени в парични единици, валидни към датата на баланса. Паричните позиции са налични парични средства и позиции, които следва да се получат или платят в парични средства.

13. Активите и пасивите, обвързани със споразумение към промените на цените като индексирuеми облигации и заеми, се коригират в съответствие със споразумението, за да се установят салдата им към датата на баланса. Тези позиции се отчитат по тази коригирана сума в преизчисления баланс.

14. Всички други активи и пасиви са непарични. Някои непарични позиции се отчитат по текущи стойности към края на отчетния период, като нетна реализируема стойност и справедлива стойност, поради което не се преизчисляват. Всички други непарични активи и пасиви се преизчисляват.

15. Повечето непарични позиции се отчитат по себестойност или по себестойност, намалена с амортизация. Оттук следва, че те се представят по стойности, валидни към датата на тяхното придобиване. Преизчислената себестойност или себестойността, намалена с амортизацията, на всяка една позиция се определя, като към нейната историческа стойност и натрупана амортизация се приложи изменението на общия ценови индекс от датата на придобиването до края на отчетния период. Например имотите, машините и съоръженията, инвестициите, материалните запаси от суровини и материали,

положителната репутация, патентите, търговските марки и подобни активи се преизчисляват от датите на тяхната покупка. Материалните запаси от полуготова и готова продукция се преизчисляват от датите, на които са били извършени разходите за покупката и преработката.

16. Подробни данни за датите на придобиване на имоти, машини и съоръжения може да не са налице или да не е възможно да се установят посредством преценка. В тези редки случаи може да е необходимо през първия период на прилагане на настоящия стандарт да се използва независима професионална оценка на стойността на позициите като база за тяхното преизчисляване.

17. Може да няма информация за общия ценови индекс за периодите, за които настоящия стандарт изисква преизчисляване на стойността на имотите, машините и съоръженията. При тези обстоятелства може да е необходимо да се използва преценка, основана например на движенията на курса между функционалната валута и една относително стабилна чуждестранна валута.

18. Някои непарични позиции се отчитат по текущи стойности към дати, различни от датата на придобиването или датата на баланса, например имоти, машини и съоръжения, които са били преоценени на някоя по-ранна дата. В тези случаи балансовите суми се преизчисляват от датата на преоценката.

19. Преизчислената стойност на непарична статия се намалява, съгласно съответния МСФО, когато тя надвишава възстановимата ѝ стойност. Например, преизчислени стойности на имоти, машини и съоръжения, положителна репутация, патенти и търговски марки се намаляват до възстановимата стойност, а преизчислените стойности на материалните запаси се намаляват до нетна реализуема стойност.

20. Предприятие, в което е инвестирано и участието в което се отчита съгласно метода на собствения капитал, може да изготвя отчети във валута на свръхинфлационна икономика. Отчетът за финансовото състояние и отчетът за всеобхватния доход на такова предприятие се преизчисляват в съответствие с настоящия стандарт, за да се изчисли дела на инвеститора в нетните активи и печалбата или загубата. Когато преизчислените финансови отчети на предприятието, в което е инвестирано, са изразени в чуждестранна валута, те се превалутират по заключителните курсове на съответната валута.

21. Влиянието на инфлацията обикновено е включено в разходите по заемите. Не е уместно да се прави и преизчисление на капиталовите разходи, финансирани със заемни средства, и капитализиране на тази част от разходите по кредити, която компенсира инфлацията през същия период. Тази част от разходите по заеми се признава като разход през периода, през който са извършени разходите.

22. Едно предприятие може да придобие активи съгласно споразумение, което му позволява да отложи плащането, без да понася изрични разходи за лихви. Когато е невъзможно да се установи сумата на лихвите, такива активи се преизчисляват от датата на плащането, а не от датата на покупката.

23. (Заличен)

24. В началото на първия период на прилагане на настоящия стандарт компонентите на собствения капитал, с изключение на неразпределената печалба и всички преоценъчни резерви, се преизчисляват посредством прилагане на общ ценови индекс от датите, на които компонентите са били внесени или възникнали по друг начин. Преоценъчен резерв, който е възникнал в предходни периоди, се елиминира. Преизчислената неразпределена печалба се получава от всички други суми в преизчисления баланс.

25. В края на първия период и в следващите периоди всички компоненти на собствения капитал се преизчисляват посредством прилагането на общ ценови индекс от началото на периода или от датата на внасянето им, ако същата е по-късна. Движенията в собствения капитал за периода се оповестяват в съответствие с МСС 1.

Отчет за доходите

26. Настоящият стандарт изисква всички позиции в отчета за доходите да се изразят в мерни единици, валидни към датата на баланса. Поради това всички суми следва да се преизчислят, като се приложи изменението на общия ценови индекс от датите, на които сумите на приходите и разходите са били първоначално записани във финансовите отчети.

Печалба или загуба от нетна парична позиция

27. През период на инфлация едно предприятие, при което паричните активи превишават паричните пасиви, губи покупателна сила, а предприятие, при което паричните пасиви превишават паричните активи, придобива покупателна сила, когато активите и пасивите не са обвързани към дадено ценово равнище. Тази печалба или загуба от нетната парична позиция може да се установи като разлика, получена от преизчисляването на стойността на непаричните активи, собствения капитал и статиите от отчета за всеобхватния доход и корекцията на стойността на активите и пасивите, обвързани към даден индекс. Печалбата или загубата може да се оцени приблизително и посредством прилагане на изменението на общия ценови индекс към среднопретеглената величина на разликата между паричните активи и паричните пасиви за съответния период.

28. Печалбата или загубата от нетната парична позиция се включва в печалбата или загубата. Корекцията на тези активи и пасиви, които са обвързани посредством споразумение към промените на цените, извършена в съответствие с параграф 13, се компенсира с печалбата или загубата от нетната парична позиция. Други приходни и разходни позиции, като приходи от лихви и разходи за лихви и валутни курсови разлики във връзка с инвестирани или заети средства, също са свързани с нетната парична позиция. Въпреки че такива позиции се оповестяват отделно, може да е полезно те да се представят в отчета всеобхватния доход заедно с печалбата или загубата от нетна паричната позиция.

Финансови отчети, съставени по текуща стойност **Баланс**

29. Статиите, отчетени по текуща стойност, не се преизчисляват, тъй като вече са изразени в мерни единици, валидни към датата на баланса. Другите статии в баланса се преизчисляват в съответствие с параграфи от 11 до 25.

Отчет за доходите

30. Отчетът за доходите, съставен по текуща стойност преди преизчисляването, обикновено съдържа стойности, валидни към момента, в който са настъпили залегналите в основата им сделки или събития. Себестойността на продажбите и амортизацията се записват по текущите им стойности в момента на потреблението; продажбите и другите разходи се записват при настъпването им по техните парични стойности. Следователно всички суми следва да се преизчислят в мерни единици, валидни към датата на баланса, чрез прилагането на общ ценови индекс.

Печалба или загуба от нетна парична позиция

31. Печалбата или загубата от нетната парична позиция се отчита в съответствие с параграфи 27 и 28.

Данъци

32. Преизчисляването на финансовите отчети в съответствие с настоящия стандарт може да породии разлики между балансовата стойност на отделните активи и пасиви и тяхната данъчна основа. Тези разлики се отчитат в съответствие с МСС 12 Данъци върху дохода.

Отчет за паричните потоци

33. Настоящият стандарт изисква всички позиции в отчета за паричните потоци да бъдат изразени в мерни единици, валидни към датата на баланса.

Сравнителни данни за предходен период

34. Сравнителните данни за предходния отчетен период, независимо от това, дали са били основани на историческата стойност или на текущата стойност, се преизчисляват посредством прилагане на общ ценови индекс така, че сравнителните финансови отчети да се представят в мерните единици, валидни към края на отчетния период. Информацията, оповестена за по-ранни периоди, също се изразява в мерните единици, валидни към края на отчетния период. С цел представяне на сравнителните стойности в друга валута на представяне, се прилагат параграфи 42б) и 43 от МСС 21.

Консолидирани финансови отчети

35. Предприятието майка, което се отчита във валута на свръхинфлационна икономика, може да има дъщерни предприятия, които също се отчитат във валути на свръхинфлационни икономики. Финансовите отчети на всяко такова дъщерно предприятие е необходимо да се преизчисляват посредством прилагане на общ ценови индекс на страната, в чиято валута то се отчита, преди същите да бъдат включени в консолидираните финансови отчети, изготвяни от неговото предприятие майка. Когато такова дъщерно предприятие е чуждестранно дъщерно предприятие, неговите преизчислени финансови отчети се превалутират по заключителните курсове на съответната валута. Финансовите отчети на дъщерните предприятия, които не се отчитат във валути на свръхинфлационни икономики, се изготвят в съответствие с МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове.

36. Ако се консолидират финансови отчети с различен край на отчетния период, всички позиции, независимо от това дали са непарични или парични, е необходимо да се преизчислят в мерни единици, валидни към датата на консолидираните финансови отчети.

Избор и използване на общия ценови индекс

37. Преизчисляването на финансовите отчети в съответствие с настоящия стандарт изисква използването на общ ценови индекс, който отразява промените в общата покупателна сила. За предпочитане е всички предприятия, които се отчитат във валутата на една и съща икономика, да използват един и същ индекс.

ИКОНОМИКИ, КОИТО ПРЕСТАВАТ ДА БЪДАТ СВРЪХИНФЛАЦИОННИ

38. Когато една икономика престане да бъде свръхинфлационна и предприятието преустанови изготвянето и представянето на финансови отчети, изготвяни в съответствие с настоящия стандарт, то следва да третира сумите, изразени в мерните единици, валидни в края на предходния отчетен период, като база за балансовите суми за следващите си финансови отчети.

ОПОВЕСТЯВАНЕ

39. Следва да се извършат следните оповестявания:

а) фактът, че финансовите отчети и съответните данни за предходни периоди са били преизчислени с оглед отразяване на промените в общата покупателна сила на функционалната валута и в резултат на това са изразени в мерните единици, валидни към датата на баланса;

б) дали финансовите отчети са основани на подхода на историческата стойност или на подхода на текущата стойност; и

в) естеството и равнището на ценовия индекс към датата на баланса и движението на индекса през текущия и предходния отчетен период.

40. Оповестяванията, изисквани в настоящия стандарт, са необходими, за да уточни базата за отразяване на влиянието на инфлацията във финансовите отчети. Те също имат за цел да се осигури друга информация, необходима за разбиране на тази база и на произтичащите от това суми.

ДАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА

41. Настоящият стандарт влиза в сила за финансовите отчети, които обхващат периодите, започващи на или след 1 януари 1990 г.